

Ljubljana

LETNO POROČILO

N U K

1956



999607378

POROČILO

o delu Narodne in univerzitetne knjižnice v letu 1956.

Delo knjižnice v letu 1956 se je razvijalo po utrjenih smernicah. Stalno smo si prizadevali izboljšati in pospešiti notranje delo ter obiskovalce čim boljše in hitreje postreči.

Finančno stanje. Proračunska sredstva so v bistvu ostala ista kakor v prejšnjem letu, čeprav je Univerzitetni svet podprl naše prizadevanje, da bi se funkcionalni krediti znatno povešali. Proračun je prvotno določal za nabavo knjig, rokopisov itd. celo manjšo vsoto kakor v letu 1955, namreč samo ok. 5 milijonov din (v letu 1955 pa je bilo na voljo 6,293.196 din), šele z naknadnim kreditom se je ta vsota popravila v 7,325.000 dinarjev. Vendar tudi s tem zneskom ni bilo mogoče ustreči vsem potrebam, ker so tuje knjige bile zelo drage, a deviznih dinarjev je dobila knjižnica samo 109.000.

Prostori. O pomanjkanju prostora je bilo govora že v prejšnjih poročilih. Stanje se tudi v preteklem letu ni izboljšalo, temveč zaradi zmeraj večjega dotoka knjig samo poslabšalo. Poleg skladiščnih prostorov primanjkuje posebnih čitalnic za obiskovalce (n.pr. profesorske čitalnice) in delovnih prostorov za uslužbence. Da bi kar se da smotrno izrabili skladiščne prostore, smo se lotili urejevanja starih zalog. Tri honorarne moči so pod strokovnim vodstvom v treh mesecih uredile šolske, nešolske učbenike, slovarje in nemške klasike, vsega okoli 20.000 zvezkov. Nadaljevanje tega dela bo odvisno od proračuna za leto 1957.

Oprava. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev nismo mogli izpolniti oprave. Med najnujnejše potrebe gredo zlasti knjižne police in vsaj 10 katalognih omaric.

Osebj. Dne 31. decembra 1956 je knjižnica imela 69 uslužbencev in delavcev, od tega

znanstvenih sodelavcev	8
bibliotekarjev	14
knjižničarjev	13
administrat.uslužbencev	16
pomožnih uslužbencev (delavcev) . .	16
honorarna	2

Večina administrativnih uslužbencev, med njimi tudi stroje-piske, je vključena v strokovno delo.

Med letom je odšlo 6 uslužbencev in delavcev, prišlo 9.

Ker se delo v nekaterih oddelkih čedalje bolj razrašča, bi bilo treba povečati število strokovnih moči v predakcesiji, v katalognem oddelku in v časopisni čitalnici.

Dotok knjig. Knjige prihajajo v knjižnico največ kot dolžnostni izvodi, potem z nakupom in z zamenjavo. Izboljšanje našega knjigotrštva in skrb za tehnično in medicinsko literaturo v dveh večjih centralnih knjižnicah omogoča čedalje smotrnejšo nabavno politiko Narodne in univerzitetne knjižnice. Predvsem smo poskrbeli za nabavo večjega števila tujih tiskov (z nakupom smo jih dobivali 171), kar je vsekakor napredek proti 142 tujim revijam, ki smo jih mogli kupiti v letu 1955.

Pri nabavi tujih knjig smo utegnili skrbeti v večji meri za matematično-prirodoslovna dela. Seveda nismo zaradi tege zamenjali družbenih in humanističnih ved; skrbno smo izpopolnjevali tudi zbirke, ki smo jih dolžni množiti kot narodna (centralna) knjižnica, upoštevajoč tako slovenski kakor jugoslovanski vidik. Tu bodi posebej omenjen nakup tistega dela knjižnice dr. Josipa Vilfana, ki vsebuje dragoceno manjšinsko literaturo, nakup obsežnega dela *Inscriptiones Graecae* (na željo več seminarjev), nakup nekaterih enciklopedičnih del, zapuščine J. Rusa in O. Detele (83 enot), Cankarjevih pisem A. Lušini (50 enot) itd.

Zamenjava se je precej povečala, ker so zlasti vzhodne države pokazale zelo veliko zanimanje za naše publikacije. Zamenjavali smo s 138 ustanovami (v 30 državah). - Sestavili smo tudi več seznamov odvečnih duplikatov ter jih razposlali 11 knjižnicam v naši državi.

Naš knjižni fond se je letos povečal za 23336 kosov, tako da šteje NUK vsega postavljenih zvezkov 411622, nepostavljenih 243304, skupaj 654926.

Podoba, v kakšnem razmerju so bile evidentirane (katalogizirane) knjige posameznih strok, kaže naslednja preglednica; zajema pa samo tista dela, ki so šla skozi katalogizacijo za abecedni in sistematični katalog (upošteti torej niso časniki in časopisi, zemljevidi, glasbene izdaje, rokopisi ipd.) :

<u>Humanistične vede</u>	4426	50.9	
od tega: družbene vede in pravo . . .	1516		17,5
<u>Prirodne in uporabne vede</u> . . .	2181	25.2	
od tega: prirodne vede	859		10
uporabne vede	1322		15.2
<u>Leposlovje</u>	1753	20.2	
<u>Verstvo</u>	192	2.2	
<u>Zabava in šport</u>	131	1.5	
	8683	100%	

Revizija knjižne zaloge. V poletnih mesecih smo se lotili velike revizije knjižnega fonda. Delo še ni končano ozir. smo ga zaradi mraza in velikega prometa v skladiščih morali prekiniti.

Obisk in izposojanje knjig. Posebne statistike (gl.niže) kažejo, kolikšen je bil obisk v knjižnici in koliko knjig smo izposodili. Število obiskovalcev se je proti prejšnjemu letu rahlo dvignilo. V zimskih mesecih je naša čitalnica premajhna, čeprav šteje 186 sedežev in je nepretrgoma odprta od 7.do 21.ure.

Centralni katalog FLRJ. Ker smo dobili in še dobivamo od Bibliografskega inštituta v Beogradu precej gradiva (kartotečnih listkov) za centralni katalog FLRJ, smo začeli gradivo urejevati, tako da bo čez kako leto uporabno in bo centralni katalog lahko začel dajati informacije o knjigah v vseh važnejših knjižnicah naše države. Žal je za to velikansko delo na voljo samo en bibliotekar; tudi primanjkuje kartotečnih omaric in prostora.

Publikacije. Izšla je Slovenska bibliografija za leto 1953, v tiskarno je bil oddan rokopis Slovenske bibliografije za leto 1954. Za tisk se je pripravila tudi že bibliografija za leto 1955. Redno izhajanje zavira tiskarna, ki tisk naše publikacije zmeraj odlaga. Te letne bibliografije, ki pripadajo ne samo pregled slov. samostojnih tiskov, temveč tudi člankov v periodičnem tisku, so se v naši javnosti dobro uveljavile. Zato je škoda, da še nismo uspeli doseči rednega izhajanja. Mesečno bibliografijo tiskov smo objavljali v "Knjigi 56".

Tudi v preteklem letu smo izdajali vsako tromesečje šapirografirane Objave Narodne in univerzitetne knjižnice, ki pripadajo tujo literaturo, došlo v Narodno in univ. knjižnico. Pošiljamo jih vsem fakultetam in večjim knjižnicam.

Širšo javnost smo obveščali o novostih NUK v dnevniku Ljudska pravica.

Razstave. Narodna in univerzitetna knjižnica sama je priredila 13.-27.I. Trdinovo razstavo, 7.-21.II. razstavo inkunabul, 13.-27.III. Mickiewiezevo razstavo, 2.-18.VI. razstavo starejših virov za zgodovino glasbene kulture na Slovenskem, 8.-21.XII. Aškerčevo razstavo.

Pri slovesni otvoritvi vsake razstave, ki so se je udeležili zastopniki oblasti in zlasti kulturnih ustanov, je bilo kratko predavanje. Obisk posameznih razstav je znašal povprečno 687, skupaj 3436 oseb.

V naši razstavni dvorani je Slov. zdravniško društvo priredilo 27.IX. razstavo francoske medicinske knjige.

Sodelovanje z drugimi ustanovami. Preko Knjižničnega odbora je Narodna in univerzitetna knjižnica sodelovala z vsemi fakultetami, zlasti je sprejemala želje glede nabave knjig in revij. Kakor že večkrat, bodi tu izrečena želja, naj bi fakultete v večji meri sodelovale s predlogi, kaj naj bi nabavljala Narodna in univerzitetna knjižnica.

Bibliografski oddelek je sodeloval z Muzejem NOB in s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, prav tako z Leksikografskim zavodom v Zagrebu. S popisom novosti in periodik smo sodelovali z Bibliografskim inštitutom v Beogradu.

Z našimi študijskimi knjižnicami in z republiški centralnimi knjižnicami, izmed teh najbolj z zagrebško Sveučilišno knjižnico in beograjsko Univerzitetno biblioteko, smo bili v stalnih zvezah zaradi posojanja in izposojanja znanstvenih del. Tudi z nekaterimi inozemskimi knjižnicami so bile zveze tako zaradi zamenjave kakor zaradi izposojanja knjig. Največji promet z izposojanjem knjig smo imeli z naslednjimi knjižnicami: Oesterreichische Nationalbibliothek, Dunaj; Bibliothèque Nationale, Paris; The National Central Library, London; Bayerische Staatsbibliothek, München; Univ. und Stadtbibliothek, Köln itd.

Knjižnični odbor. V študijskem letu 1955/56 je deloval Knjižnični odbor iz prejšnjega štud. leta. Sestavljali so ga: predsednik dr. Alija Košir, tajnik dr. Mirko Rupel, člani: dr. Josip Boncelj, dr. Franc Dominko, dr. Bogo Grafenauer, ing. Friderik Gerl, dr. ing. Venče Koželj, dr. Gorazd Kušej, dr. Alojz Trček, Alojz Ude.

Knjižnični odbor Narodne in univerzitetne knjižnice je pretresal važnejša naročila knjig in revij, razpravljal o družbenem upravljanju, sklepal o predlogu za proračun in sprejel upravniško letno poročilo. Na predlog Knjižničnega odbora je Univerzitetna uprava določila komisijo, sestavljeno iz članov Knjižničnega odbora in enega ali dveh bibliotekarskih strokovnjakov, ki naj bi po pregledu vseh knjižnic na Univerzi podala mnenje, kako bi se dalo koordinirati delo v teh knjižnicah, n. pr. glede naročil, sestave katalogov, eventualne uvedbe centralnega kataloga, izposojanja, izrabe čitalnic ipd. Komisija je začela delovati v študijskem letu 1956/57.

Za štud. leto 1956/57 je bil izbran naslednji odbor: predsednik dr. Gorazd Kušej, tajnik dr. Mirko Rupel, člani: dr. Franc Dominko, dr. ing. Venče Koželj, dr. Leon Matajč, dr. Alfonz Pirc, namestniki: ing. Friderik Gerl, dr. Miha Likar, Pavel Marc, ing. Oton Muck.

Upravni položaj Narodne in univerzitetne knjižnice je ostal isti kakor v preteklem letu. Potrebno bo, da se določila o položaju Narodne in univerzitetne knjižnice vnesejo v republiški univerzitetni zakon in da dobi Narodna in univerzitetna knjižnica svoj zakon in statut.

FINANČNO STANJE

Od odobrenih kreditov za leto 1956 smo porabili do 31.XII.1956:

	<u>Odobreno</u>	<u>Porabljeno</u>	<u>Ostane</u>
<u>Osebni krediti</u>	15,487.444	15,405.335	82.109
<u>Materialni krediti</u>			
1. Pisarn. potrebnšč.	176.100	176.100	51
2. Kurjava	1,977.300	1,975.513	1,787
3. Razsvetljava	495.000	494.525	475
4. Pot. in selit. str.	123.000	122.960	40
5. Vzdrž. čišč. zavar.	717.600	717.524	76
6. Pošt. tel. in telef.	471.000	469.430	1.570
7. Inventar	300.000	298.346	1.654
8. Vzdrž. prev. sredst.	10.000	9.825	175
	<u>4,270.000</u>	<u>4,264.172</u>	<u>5.828</u>
<u>Funkcionalni krediti</u>			
1. Nabava knjig in rokopisov	7,325.000	7,315.406	9.594
2. Nabava knjig. mat.	335.500	335.487	13
3. " fot. "	175.000	174.968	32
4. Tisk in bibliogr.	100.000	100.000	-
5. Nab. kart. listk.	139.500	139.483	17
	<u>8,075.000</u>	<u>8,065.344</u>	<u>9.656</u>
<u>Rekapitulacija</u>			
Osebni krediti	15,487.444	15,405.335	82.109
Material. "	4,270.000	4,264.172	5.828
Funkcional. "	8,075.000	8,065.344	9.656
	<u>27,832.444</u>	<u>27.734.851</u>	<u>97.593</u>

PROSTORNINSKO STANJE.

Stiska s prostorom se iz leta v leto povečuje. Primanjkuje prostora v skladiščih, posebno občutno pa pomanjkuje delovnih sob, posebne sobe za kataloge, več čitalnic i.t.d.

Filozofska fakulteta zaseda v naši stavbi 25 večjih in manjših sob, kar da 974.28 m² površine.

STANJE OSEBJA.

Med letom 1956 so odšli iz Narodne in univerzitetne knjižnice naslednji uslužbenci:

ARHAR Vojan - bibliotekar
OSTERC Ludvik - "
ZORMAN Vinko - "
ZLATNAR Mila - pis.referent
LUMBAR Ivan - knjigovez
ŠINKOVEC Ludvik - kurjač

Med letom 1956 so prišli v Narodno in univerzitetno knjižnico naslednji uslužbenci:

UDE Lojze - znanstv.sodelavec
MOHORIC Stana - bibliotekar
MORAVEC Stana - "
SUHADOLNIK Stane - "
VOHAR Bernardina - knjižničar
MLINAR Marjan - pis.referent
STULAR Alenka - "
KRAMŽAR Jožefa - snažilka
TUSAR Franc - hon. kurjač

Dne 31.decembra 1956 je imela Narodna in univerzitetna knjižnica te-le uslužbenice:

Prosvetno-znanstvena služba:

1. dr. BOHINEC Valter	znanstv.sodelavec
2. dr. Cajnkar Stanko	" "
3. GSPAN Alfonz	" "
4. KALAN Pavle	" "
5. dr. KERMAUNER Dušan	" "
6. LOGAR Janez	" "
7. dr. RUPEL Mirko	" " (upravnik)
8. UDE Lojze	" "
9. BAJT Anton	bibliotekar
10. BERČIČ Branko	"
11. BULOVEC Štefka	"
12. CIZELJ Ana	"
13. JUGOVEC Mihaela	"
14. MOHORIC Stana	"
15. MORAVEC Stana	"
16. PINTARIČ Ivan	" priprav.

17. PODPAC Justina	bibliotekar
18. RIJAVEC Josip	"
19. SUHADOLNIK Stanke	"
20. ŠLAJPAH-ZORN Mara	"
21. VESELKO Maks	"
22. VRANČIČ Radojka	"
23. BOŽIČ Majda	knjižničar
24. DOLEŽAL Vanda	"
25. GOSTIŠA Nevenka	"
26. KURAJICA Mišo	" priprav.
27. OBLAK Jakob	"
28. POSAVEC Ančka	"
29. RAJAR Ivan	"
30. STOJKOVIČ Majda	"
31. TRAMPUŽ Vanda	"
32. VAJDA Bogdan	"
33. VOHAR Bernardina	"
34. ZIDAR Marija	"
35. ŽUZEK Jože	"

Upravna stroka

1. RAZPOTNIK Anton	referent
2. GUZELJ Breda	"

Pisarniški uslužbenci

1. ČEPON Ana	strojepiska III.razr.
2. DOLENEC Jakob	administrator
3. DOBRAVEC Slavka	pis.referent
4. HAFNER Jože	"
5. JERIN Darinka	"
6. JUSTIN Matko	"
7. KRALJ Vera	strojepiska II.razr.
8. LAVRIH Anton	arhivar
9. MLINAR Marjan	pis.referent
10. ŠAFEC Marija	"
11. ŠMAJDEK Zora	"
12. ŠTULAR Alenka	"
13. ŠUBIC Gabrijel	"

Finančni uslužbenci

1. KALIN Jožica	računovodja
-----------------	-------------

Pomožni uslužbenci

1. GREGORIČ Anton	pom.uslužb. telefonist
2. GORSIČ Drago	" " " "
3. PREZELJ Joahim	" " telefonist

Kvalificirani delavci

1. KOPAČ Alojzij	kurjač
2. KRAMAR Viktor	fotograf
3. LAMPIČ Rudolf	knjigov. viš. specialist
4. ŠKERL Gabrijel	knjigov. mojster

Polkvalificirani delavci

1. REPNIK Ivan skladiščnik

Nekvalificirani delavci

1. BURŠIČ Alojzija snažilka
2. ERMAN Anica "
3. KRIŠTOF Mihaela "
4. KRAMŽAR Jožefa "
5. LUZNAR Marjeta "
6. VOZELJ Dora delavka v knjigoveznici
7. ŠAFEC Albina garderoberka
8. ZORMAN Cilka knjigoveška delavka

Honorarno osebje

1. ZEPIČ Ludvik vodja glasb. oddelka
2. TUSAR Franc pom. kurjača

Skupno je bilo dne 31. decembra 1956 v Narodni in univerzitetni knjižnici 69 uslužbencev.

UPRAVNA PISARNA

Vložni zapisnik izkazuje v preteklem letu 1080 zaporednih števil. Izdanih je bilo skupno 2687 legitimacij in sicer:

študentom prir. mat. filozof. fakultete	873	32%
" tehniške fakultete	700	26%
" prav. ekonom. "	347	13%
" medicinske "	259	9.5%
" agronom. gozd. "	257	9.5%
" viš. pedagoške šole	22	1%
" akad. igral. umetn.	13	0.5%
" akad. za glasbo	14	0.5%
ostali	202	8%

EKONOMAT

V preteklem letu so bila izvršena naslednja večja dela oziroma popravila: generalno popravilo telefonske centrale, večja popravila v kurilnici, postavljen je bil nov kamin v kartografskem oddelku, večji stroški pa so bili tudi s stalnimi popravili pisalnih strojev, ki so povečini že dotrajani. Novega inventarja zaradi pomanjkanja kreditov nismo mogli nabavljati, nabavili smo le nekaj najenostavnejših polic za podstrešna skladišča ter kolo za kurirja.

Z nabavami pisarniškega, knjigoveškega in fotografskega materiala nismo imeli večjih težav. Težave pa so še vedno z nakupom kvalitetnega papirja za katalogne listke.

VELIKA ČITALNICA

Velika čitalnica je bila odprta za obiskovalce ob delavnikih od 7. do 21. ure, od 3. julija do 15. septembra pa od 8. do 12. ure in od 17. do 20. ure. Ob sobotah je bila zaradi čiščenja od 14. ure dalje zaprta.

V letu 1956 je bilo v veliki čitalnici 86.993 obiskovalcev. Od teh je bilo 85.975 študentov (47.959 moških in 38.016 žensk). Ostalih je bilo 1.018 (833 moških in 185 žensk).

V čitalnico je bilo izdanih 72.273 zvezkov, za interno službeno rabo pa 4.209.

Na dom je bilo izposojenih 3.949 zvezkov 2.631 osebam. Poslali smo 199 reklamacij.

V poletnih mesecih smo revidirali priročno knjižnico. Ob enem pa smo tudi dopolnili kartoteko. Nove knjige in tekoče revije smo razstavljali v čitalniški vitrini.

SKLADIŠČA

Uslužbenci skladišča so poleg rednega dela bili v preteklem letu zaposleni pri ureditvi novih knjižnih skladišč, zbiranju gradiva za razne razstave, raznih selitvah i.t.d. Izvršena je bila revizija knjig na galeriji v veliki čitalnici (od signature 41000 do 53.150) in deloma tudi v skladiščih (od signature 53.151 do 98000).

ČASOPISNI ODDELEK

Tudi v preteklem letu se je delo časopisnega oddelka razvijalo v glavnem na podlagi smernic okvirnega načrta, ki je bil izdelan že pred tremi leti, tako da je bilo lansko leto dejansko samo nadaljevanje in dopolnjevanje dela prejšnjih let.

Zaradi objektivnih težav so bili v preteklem letu doseženi nekoliko manjši uspehi kot v prejšnjih letih. Vendar je poleg rednega tekočega dela, ki je v glavnem razvidno iz statističnega pregleda, poudariti zlasti naslednje opravljeno delo:

- razen v rezervnem skladišču so bili skoraj vsi kupi starih časnikov (duplikati) urejeni in prenešeni v podstrešno skladišče,
- za vse časnike (duplikate in ^{ec}odvžne izvode) v podstrešnem skladišču smo v teku leta izdelali poseben pregled oziroma kartoteko, ki je sicer nepopolna, vendar pa uporabna,
- nadaljevali smo urejevanje predvojnih srbskih in hrvatskih revij in izdelali prvi pregled revij, ki so na razpolago za zamenjavo,
- popisana, urejena in postavljena zapuščina dr. Josipa Wilfana,
- postavili smo precejšnje število zaostalih slovenskih in zlasti srbsko-hrvatskih periodik - v mapah,
- poleg rednih vezav pripravili smo za vezavo in postavili vse letnike treh velikih dnevnikov (Vreme, Novosti in Morgenblatt),

- začeli smo s katalogiziranjem časnikov.

Glavne težave oddelka so še vedno v menjavanju osebja v oddelku, preobremenjenosti skladišč, negativno pa vpliva na delo tudi nezadostno ogrevanje prostorov v zimskem času.

Pregled periodičnega tiska za leto 1956.

J u g o s l a v i j a

Republika	Revije in bilteni	Časniki
Slovenija	181	62
Zamejski Slovenci	5	14
Hrvatska	281	96
Srbija	421	154
Bosna in Herc.	75	31
Črna gora	13	6
Makedonija	43	22
JLA	20	10
skupaj:	1039	395

I n o z e m s k i t i s k

Država	Revije	Časniki	Država	Revije	Časniki
Anglija	32	6	Kitajska	22	-
Avstrija	12	-	Lat.Amerika	5	-
Belgija	3	-	Madžarska	2	-
Bolgarija	2	4	Nemčija	46	-
ČSR	46	1	Poljska	8	-
Danska	3	-	Portugalska	1	-
Finska	1	-	Romunija	7	1
Francija	47	1	Švedska	2	-
Indija	1	-	Švica	13	-
Italija	26	2	ZDA	45	2
Izrael	3	-	ZSSR	10	1
Južna Afrika	1	-	Unesco	17	-
Kanada	5	-	OZN	9	-
skupaj:	revij - 369	časnikov - 18			

K A T A L O G I :

Predakcesija

V letu 1956 smo posredovali :

1.) naši knjižnici:

a) z nakupi	1040 knjig	in	2236 kos. periodik
b) z zameno	1148	"	1621 "
c) z obvez.prim.	7875	"	31216 "
d) z darovi	979	"	5254 "

skupaj 11.042 knjig in 40.357 kos. periodika

K tem številkam je še prišteti:

- a) izredni nakup Wilfanove zapuščine:
ca. 2.420 kosov knjig, brošur in periodik
- b) večji dar dedičev pok. Periča:
ca. 420 kosov knjig.

2.) drugim rep. narodnim knjižnicam:

z obveznimi primerki 5.535 knjig in 19.170 k. periodik.

3.) Zamenjava se je vršila s 138 (129) ustanovami iz 30 (28) držav (v oklepajih so številke lanskega), in sicer:

Afrika (JAU)	1(1)	Izrael	2(2)
Anglija	7(7)	Kitajska	1(0)
Argentiniya	2(1)	Kanada	1(1)
Avstrija	9(9)	Madžarska	4(2)
Belgija	4(4)	Nemčija	19(19)
Belgijski Kongo	1(1)	Nizozemska	5(5)
Bolgarija	1(1)	Norveška	1(1)
Braziliya	1(0)	Poljska	4(4)
ČSR	9(8)	Romunija	1(0)
Danska	2(2)	SSSR	6(4)
Finska	1(1)	Švedska	3(3)
Francija	11(11)	Švica	8(8)
Grčija	1(1)	Uruguay	2(2)
Indonezija	1(1)	Venezuela	1(1)
Italija	10(10)	ZDA	19(18)

4.) Za fond zamen smo nakupili in večji del že zamenjali 509 knjig in 2.100 kosov periodik.

5.) V medbibliotečni izposoji smo posodili drugim bibliotekam 120 kosov, izposodili pa smo si 59 kosov.

Zamenjava v letu 1956 se je močno povečala in še vedno stalno narašča. Ponovni stiki z vzhodnimi državami in velik interes za naše publikacije v teh državah nam zaradi majhnih kreditov povzročajo vedno večje težave.

Akcesija

Koliko se je v letu 1956 vpisalo zvezkov v inventarne knjige in na kakšen način so prišle v knjižnico, nam pokažejo naslednji statistični podatki:

Tromesečje	O	N	Z	D	FZC	Skupaj
I.	1918	600	5	261	63	2.847
II.	2506	129	600	245	265	3.745
III.	2350	682	206	92	106	3.436
IV.	1326	227	401	431	70	2.455
	8100	1638	1212	1029	504	12.483

Kolikim knjigam je akcesija dala signature v štirih četrtletjih 1956, je razvidno iz naslednjih števil:

Četrtletje	Redna postavitev	Arhivski primerki	Duplikati	Skupaj
I.	1946	302	426	2.674
II.	1591	210	296	2.097
III.	1376	191	339	1.906
IV.	4446	484	457	5.387
	9359	1187	1518	12.064

Naslednji statistični pregled kaže tiske, ki jih iz raznih vzrokov nismo oddali v katalogizacijo, ampak smo jih v akcesiji obdelali in poslali v skladišče (korporativni in šolski spisi) ali pa smo jih odložili (drobni tisk i.t.d.).

Četrtletje	Korporativni spisi	Šolska izvestja	Odloženi	Ostalo	Drobni tisk	Skupaj
I.	273	1	278	-	169	721
II.	251	2	739	6	214	1212
III.	285	60	630	40	230	1245
IV.	138	15	260	1	75	489
	947	78	1907	47	688	3667

V kartoteki smo obdelali 947 korporativnih in šolskih spisov. Vodili smo kartoteko nezaključenih del.

Abecedni imenski katalog

Katalogizirali smo prvenstveno obvezne primerke in knjige, nabavljene z nakupom in zameno. Od še ne postavljene stare zaloge (pridobljene posebno iz Federalnega zbirnega centra) smo predelali večjo množino srbskih in hrvatskih tiskov; iz tujezemske literature smo za katalogiziranje izbirali predvsem publikacije, katerimi smo izpopolnili že postavljene serije. Izmed darov smo upoštevali za takojšnjo obravnavo **zlasti jugoslovanske knjige**. Nadaljevali smo s prekatalogiziranjem starega fonda, vendar smo morali to delo zaradi osebnih sprememb v oddelku omejiti.

Katalogizirane knjige (glavni fond) ... 10.525 zvezkov
Katalogizirani arhivski izvodi 1.676 "

Oddelek je zbiral gradivo za Objave Narodne in univerzitetne knjižnice, sestavljal sezname inozemskih novitet in periodik za Bibliografski institut FLRJ, sezname novosti za objavo v veliki čitalnici in v ljudski pravici ter seznam periodičnega tiska. Poleg rednega dela se je osebje katalognega oddelka posvečalo vzgoji novincev, ki jih je uvajalo v knjižnično poslovanje, ter sodelovalo pri katalogizaciji časnikov v časopisnem oddelku. Razen tega je dajalo nasvete za knjižničarsko delo drugim knjižnicam in pomagalo strankam pri iskanju zaželene literature.

Stvarni katalog

Geslovno in sistematsko je bilo katalogiziranih 7469 enot. Obiskovalcem so bile dane na razpolago skupine 32, ureditev ostalih skupin je v delu. Popravljenih je bilo 9135 listkov, vloženi pa ca. 26000. Dogotovljen je bil celotni seznam kazalk in vodilk.

Rokopisni oddelek

Rokopisni inventar se je povečal za 48 števil, okoli 5118 enot; od tega darov 33 št. (ok. 4502 enoti) in nakupov 16 št. (616 enot). Z letom 1956 smo začeli uporabljati nove tiskovine za inventarno knjigo.

Najvažnejše pridobitve tega leta so: fotografski posnetki arhivalij, ki se nanašajo na slov. protestantizem in jih hranijo v Regensburgu, na Dunaju, v Gradcu in Dresdenu, dveh prekmurskih pesmaric (po originalih štud. knjižnice v Mariboru), 4 Kopitarjevih pisem Lindeju (ohranjenih v Krakovu) in 9 Zoisovih dopisov Vodniku (ohranjenih v DAS); zapuščine Ferdinanda Ulricha, Jurija Grabrijana, Ivana Vuka in Stanislava Sotoška, pisma Iv. Cankarja Anici Lušinovi, družinska korespondenca dr. M. Murka, 3 črtice Prežihovega Voranca, Linhartove Miss Jenny Love in več portretov oz. fotografij znamenitih nagrobnikov (mnogi portreti so bili izdelani v dvojniku hkrati za našo zbirko v kartografskem oddelku).

Štiska s prostorom za vskladiščenje gradiva je zmerom občutnejša, četudi smo najstarejše inkunabule, doslej shranjene v omari 16, postavili nazaj v skladišče.

Katalogizacija: obdelana je bila zapuščina Anastazija Grüna in ok. 1700 enot zapuščine Zofke Kveder-Jelovškove.

Končan je popis inkunabul. Vsa Levčeva korespondenca, ki je pri nas le deponirana, je bila preložena iz neprimernih kartonov v 26 map in 61 ovojev.

Za fototeko je bilo inventariziranih in katalogiziranih 67 enot (953 posnetkov), napisanih je bilo 66 listkov in opremljenih s 95 kontaktnimi kopijami. Za nadaljnjo inventarizacijo je pripravljenih 44 enot (1912 posnetkov). Za fotografski laboratorij se je pripravljalo gradivo, kontrolirani so bili izdelki, naročeni večinoma za lastne zbirke, nekaj tudi za zunanje naročnike.

V oddelku za tisk NOB se je nadaljevala revizija gradiva, ki še ni zaključena, in opravljeno je bilo tekoče delo s strankami. Razen posameznih manjših del ni bila izvršena nobena pomembnejša restavracija.

V profesorski čitalnici je delalo 1459 bralcev: 391 študentov (171 m, 220 ž), ostalih 1059 (1013 m, 46 ž); naraslo je število izposojenih rokopisov, nekoliko padlo pa število izposojenih knjig. Ekskurzij je bilo skoraj isto število ko lani, a ob večjem številu obiskovalcev. Omejitev števila obiskov študentom se je izkazala za dobro, ker v profesorsko čitalnico ni več navala.

Oddelek je priredil 2 razstavi: v febr. Inkunabule NUK, v dec. Antona Aškerca. Sodeloval pa je še pri naslednjih: jan. Janeza Trdine, marca Adama Mickiewicza, junija muzikalij in sept. medicinske knjige. Gradivo je dal na razpolago za Linhartovo razstavo biblij Teol. fakultete (dec.). Uredil je tudi stalno razstavo v Aškerčevi hiši na Senožetih (maj).

Bibliografski oddelek

Osebjem oddelka je v preteklem letu izvrševalo sledeča dela:

1. izdelava tekoče slovenske bibliografije knjig in časnikov. Izdelani je bilo za knjige 982 glavnih in 335 pomožnih listkov, za članke 9517 listkov, skupaj 10.834. Ti listki so bili klasificirani po DK, kontrolirani in vloženi.

2. Slovenska bibliografija 1953: Končali korekturo.

3. Slovenska bibliografija 1954: Rokopis končan in oddan v tiskarno.

4. Za Slovensko bibliografijo 1955 je zgotovljen rokopis slovenskega časopisja in rokopis člankov.

5. Mesečna bibliografija slovenskih knjižnih in časopisnih novosti za "Knjigo" Slovenskega knjižnega zavoda in za Zavod za statistiko LRS je bila izdelna za vsak mesec posebej in objavljena v založniški reviji "Knjiga".

6. Oddelek je sodeloval z Muzejem NOB in mu dajal sproti v prepis vse listkovno gradivo NOB, tako da je Muzej lahko prenehal popisovati to gradivo iz tekočega časopisja.

Izredno delo: Seznam slovenskih prevodov Štefana Zweiga in člankov o njem, bibliografija A. Grūna, bibliografija Ukrajinskih prevodov in člankov o Ukrajinski literaturi.

Oddelek je sodeloval z SAZU ter z njeno gmotno pomočjo nadaljeval delo za sestavo Slovenske retrospektivne knjižne bibliografije.

V bibliografskem oddelku se vse pogosteje iščejo informacije in podatke znanstveni in strokovni delavci, študentje, žurnalisti itd. Oddelek je dal in sprejel skupno 1.276 informacij.

Grafični in kartografski oddelek.

Zbirke so napredovale kakor sledi:

1. Zemljevidov je bilo katalogiziranih in uvrščenih v mape 651 + 13 arhivskih in 41 dvojnih primerkov;

2. Katalogiziranih je bilo 83 atlantov + 7 arhivskih in 13 dvojnih primerkov;

3. Zbirka portretov se je povečala za 212 kosov + 3 arhivske primerke;

4. Zbirka razglednic je napredovala za 1161 kosov + 20 arhivskih primerkov;

5. Lepakov je bilo uvrščenih 417 + 421 dvojnih primerkov.

Kakor vsako leto je treba poudariti tudi letos, da primanjkuje oddelku prostora. Temu se da odpomoči le s preselitvijo manj važnih zbirk na podstrešje, sčasoma pa bo treba oddelku hahaviti bolj smotrno opremo. Kartografske omare, ki smo jih svoj čas pridobili od Akademije za igralsko umetnost, se ob naraščajoči množini zemljevidov niso izkazale, zlasti ker oddelku tudi letos ni uspelo dobiti potrebne količine map za zemljevide. Verjetno se bo to stanje v l. 1957 izboljšalo.

Slej ko prej je treba tudi podčrtati, da potrebuje oddelek strokovnega pomočnika za ureditev grafične zbirke. Ta je letos napredovala zlasti s pridobitvijo številnih map in albumov z reprodukcijami del kitajskih umetnikov oziroma z dokumentarnimi slikami iz življenja LR Kitajske; prejeli smo jih v zameno od Narodne knjižnice v Pekingu.

Naš apel na šolska vodstva, da naj dijaki zbirajo razglednice za NUK, za kar bi šolam odstopili primerno število knjig za šolske knjižnice, je imel razmeroma ugoden odmev. Z večjimi kolekcijami sta se odzvali osnovna šola na Ledini v Ljubljani in nižja gimnazija v Domžalah.

Francoski oddelek

Knjižni fond se je povečal za 179 enot (28 več kot v letu 1955). Periodične publikacije smo dobivali redno 61 (1239 zvezkov). 17 tu nevtetih periodičnih publikacij je šlo skozi naše roke v čakalnico Društva Jugoslavija - Francija. Knjige in periodika dobivamo v dar od Francoskega inštituta v Zagrebu, 10 zvezkov (dopolnitev starejših serij) pa smo naročili iz proračuna ustanove.

Podrobna statistika na dom izposojenih knjig nam pokaže, da so naši obiskovalci prebrali v letu 1956 : 1736 znanstvenih, poljudno znanstvenih in strokovnih knjig in 2319 leposlovnih del.

Francoski oddelek je bil v l. in 2. tromesečju odprt bralcem po 22 ur na teden (popoldne 5X tedensko), poleti po 16 ur na teden (popoldne 2 X), v zadnjem tromesečju pa po 20 ur (popoldne 4X).

Glasbeni oddelek

Primerjava s prejšnjim poslovnim letom kaže, da se je število obiskovalcev glasbenega oddelka povečalo, število izposojenih muzikalij pa nekoliko zmanjšalo, to pa zaradi omejitev, ki jih je NUK bila primorana uvesti v izposojanju.

Med važnejšimi novimi pridobitvami za našo zbirko muzikalij bi bilo omediti 1) pevski notni arhiv predvojnega Trboveljskega slavčka - dar sveta Zveze Svobod in prosvetnih društev. 2) pomembne rokopisne skladbe slovenskih skladateljev H. Vogriča, P. Jereba, Al. Sachsa, J. Kende i.dr., 3) Gallusove madigrale "Moralia" in Poševo zbirko "Harmonia concertans", oboje v foto-posnetkih, ki jih je izdelal foto-oddelke po mikrofilmih, ki sta jih posodila v ta namen dr. Drag. Cvetko in Raf. Ajlec. Od tuje glasbene literature so važne izdaje celotnih del Bacha, Händla in Mozarta, ki jih NUK prejema po naročilu v subskripciji; zanimivi so tudi primerki kitajske glasbe, ki smo jih prejeli iz Pekinga. Obvezni primerki prihajajo na splošno še precej redno, četudi so tu in tam potrebne reklamacije in založniki težko zmagujejo visoko število obveznih izvodov.

Posebno pozornost je glasbeni oddelek posvetil tudi glasbenim stvaritvam, ki jih hrani rokopisni oddelek NUK v svojih rokopisnih zbirkah in ki so za glasbeno znanost visokega pomena,

z glasbeno- knjižničarske strani pa do zdaj še niso bile nič ali prav malo obdelane. Tako so sedaj skladbe, ki jih imajo rokopisi Ms 339- 344, po večini iz 16. stoletja, v evādenci tudi že v katalogih glasbenega oddelka, tako da jih je mogoče najti na enak način kakor druga dela ali knjige NUK. S tem delom bomo nadaljevali v letu 1957.

Mnogo posla je dala glasbenem oddelku glasbena razstava, ki jo je priredila NUK v okviru in na pobudo uprave Ljubljanskega festivala v mesecu juliju 1956.

Delo glasbenega oddelka se ^gavija gladko in že precej v ustaljenem redu, na splošno pa lahko trdimo, da služi glasbeni oddelak svojemu namenu v vedno večji meri. Na žalost pa se moramo še vedno boriti s premajhnimi in neprimernimi prostori in s pomanjkljivo opremo in ta stiska postaja vedno večja.

KNJIGOVEZNICA.

Delavnica je izvršila 2440 vezav knjig in časopisov, večji del z zlatim ali črnim napisom. Poleg tega glavnega dela, je bila izvršena še cela vrsta drugih del kot: popravila knjig, izdelava raznih map, škatelj za kartoteko, kuvert, tulcev za zemljevide in razna manjša restavriranja starih listov.

FOTOGRAFKI LABORATORIJ.

V letu 1956 je bilo izdelanih 1547 posnetkov, 3053 povečav in 690 kopij.

S T A T I S T I K A

P r i r a s t e k

Prirastek po inventarjih je znašal v letu 1956:

	Obvezni primerki	Nakup	FZC	Zamenjava	Darovi	Skupaj
knjige	8100	1638	504	1212	1029	12483
" franc.od.		10			169	179
						2923
periodik	1333	413	303	184	90	
" franc.od.					61	61
rokopisov(enot)		616			4502	5118
Muzikalij	388	173	893	23	273	1750
zemljevidi in atlasi	133	4	501	12	172	822
fotogr., graf. razgl., osmrt. lepaki	951	6	305	940	125	2327
	11.505	2.860	2.506	2.371	6421	25663

P o s t a v i t e v

Notranje delo:

Oddelek imenskega kataloga je v pretklem letu katalogiziral 10.525 zvezkov in 1676 arhivskih primerkov, oddelek stvarnega kataloga pa 7469 zvezkov. V časopisnem oddelku je bilo katalogizirano 161 enot, v francosekem oddelku 80, v rokopisnem 1700, v glasbenem 1473 in v Grafično-kartografskem oddelku 734 enot. Skupno torej 23.818 enot.

O B I S K

	Študenti			Ostali			skupaj
	moški	ženske	vseh	moški	ženske	vseh	
Vel.čital.	49959	38016	85975	833	185	1018	86993
Časop. "	5956	3607	9563	1786	927	2713	12276
Rokop.odd.	171	220	391	1013	46	1059	1450
Franc.odd.	975	720	1695	1996	1343	3339	5034
Glasb.odd.	271	148	419	254	51	305	724
Graf.kart."	160	100	260	187	58	245	505
	55492	42811	98303	6069	2610	8679	106982

Če prištejemo še 59 ekskurzij s

881 obiskovalci znaša ves obisk 107.863

I Z P O S O J A N J E K N J I G

	tu	na dom	skupaj
V vel.čitalnici	72.273	3949	76.222
V časop. "	9.235	-	9.235
V rokop.odd. rokopisi	5.654	-	5.654
knjige	2.259	-	2.259
V franc.odd.	3.224	3903	7.127
V glasb.odd.	385	147	532
V graf.kart. odd.	317	176	493
	93.347	8.175	101.522

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

b

|| 470484

1956